

Reflecties na PIRLS: over curriculum en didactiek.

Commissie Onderwijs – Tim Surma – 06-07-2023

Project Follow Through

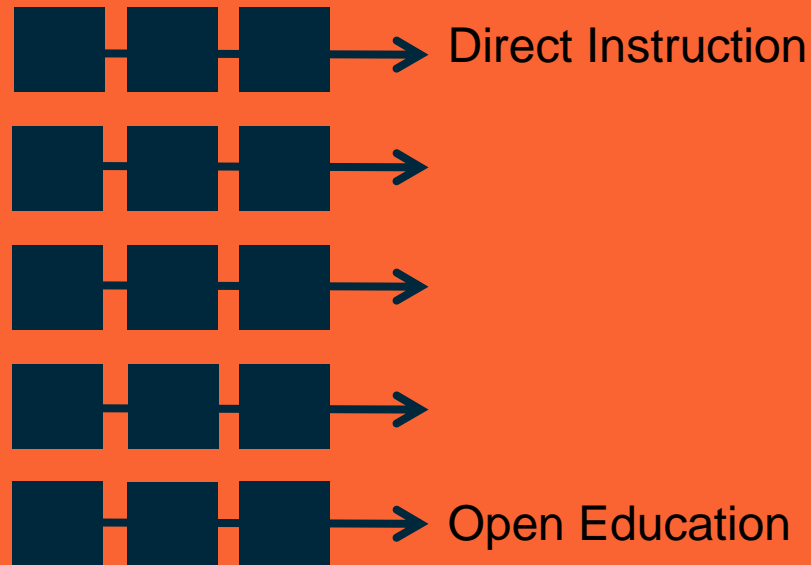
$$6 + 0 = 6$$

$$7 + 4 = 11$$

$$9 + 5 = 14$$

Project Follow Through

- basiskennis- en vaardigheden (woordenschat, spelling, rekenen ...)
- Hogere orde cognitieve vaardigheden (begrijpend lezen, problem solving)
- Affectieve outcomes (samenwerking, zelfwaarde en verantwoordelijkheidszin)

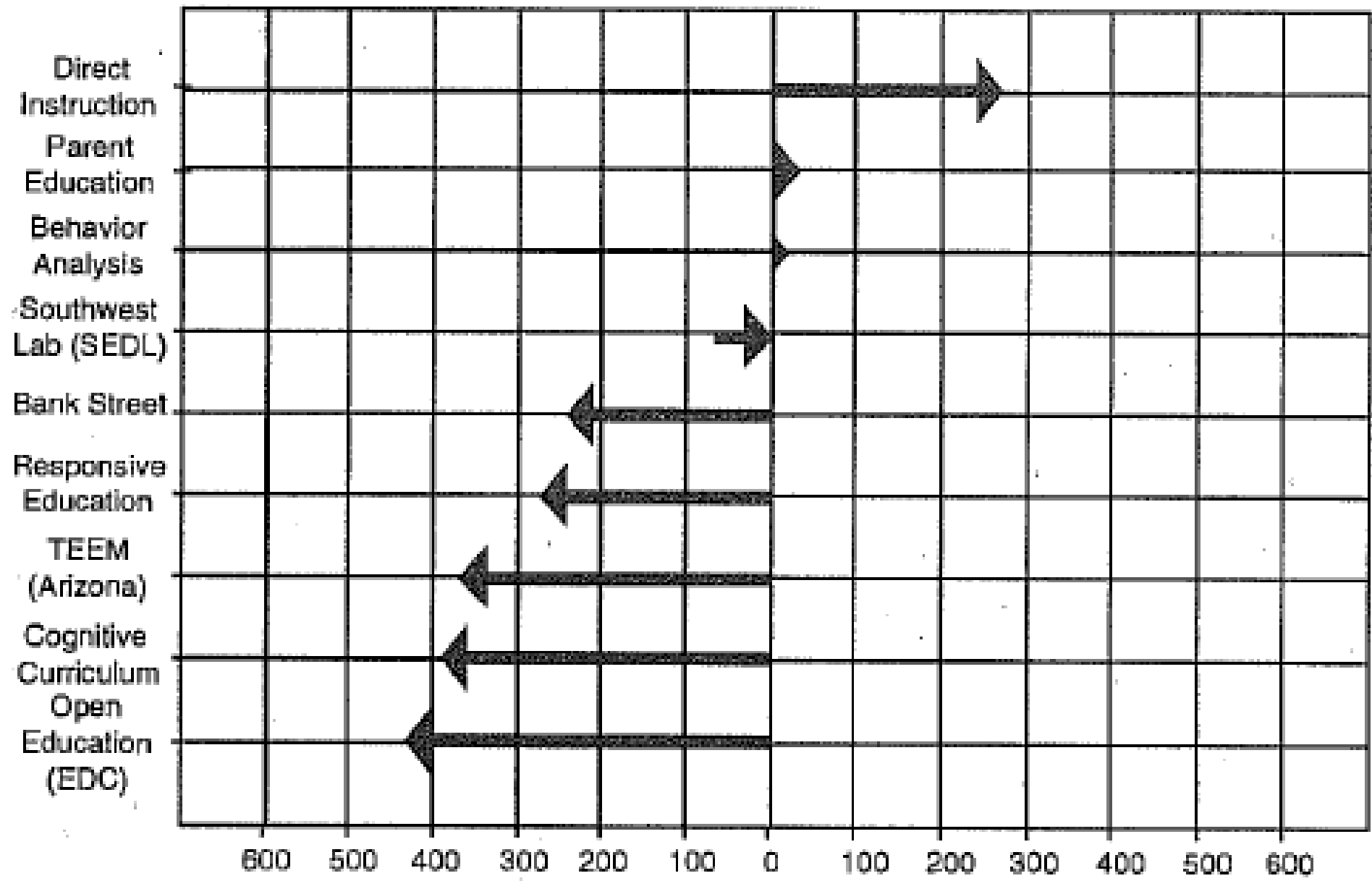

Figure 1

for basics measures (word knowledge, spelling, language, math computation)

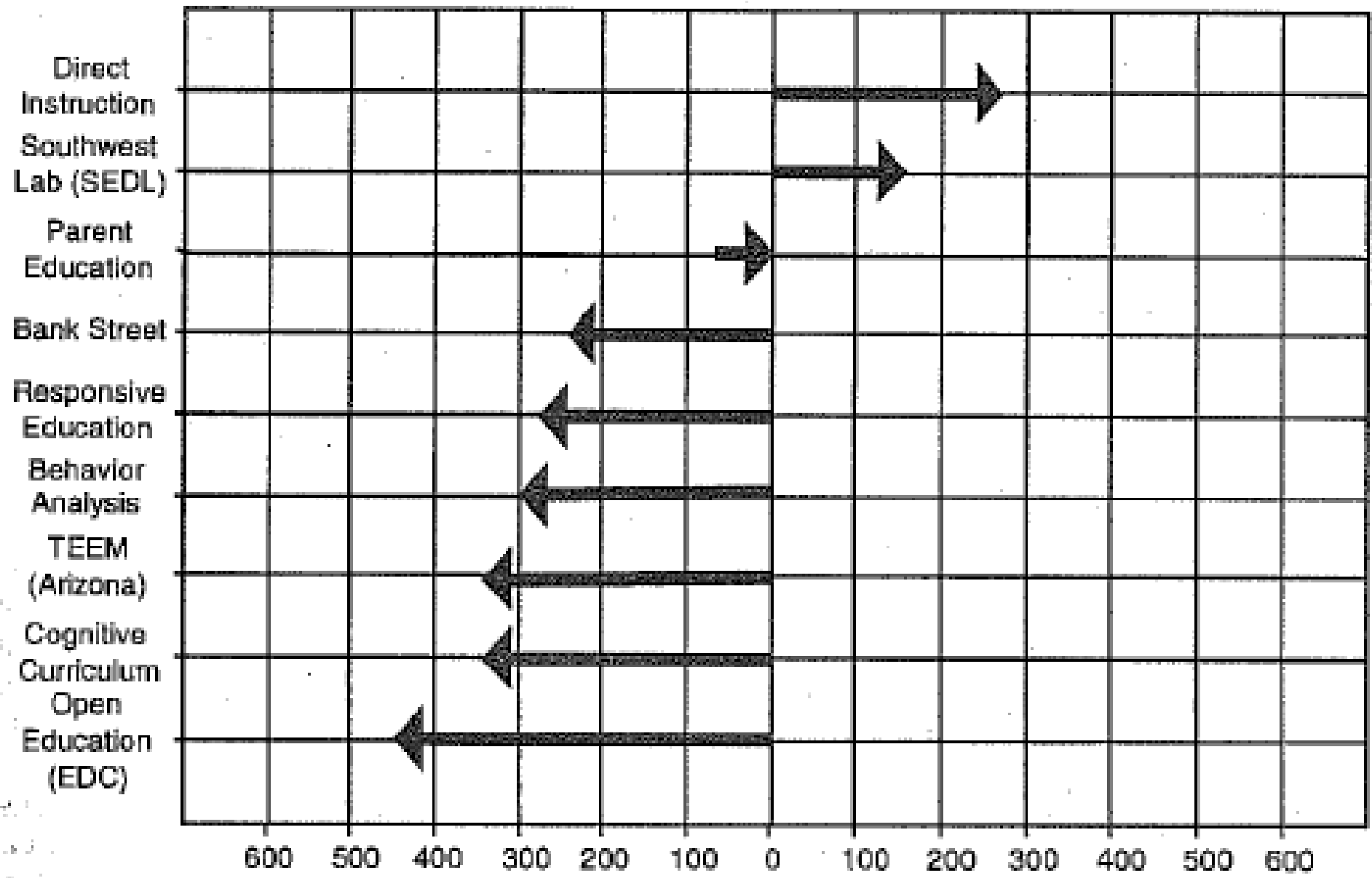

Figure 2

SO's for cognitive measures (reading comprehension, math concepts, math problem solving)

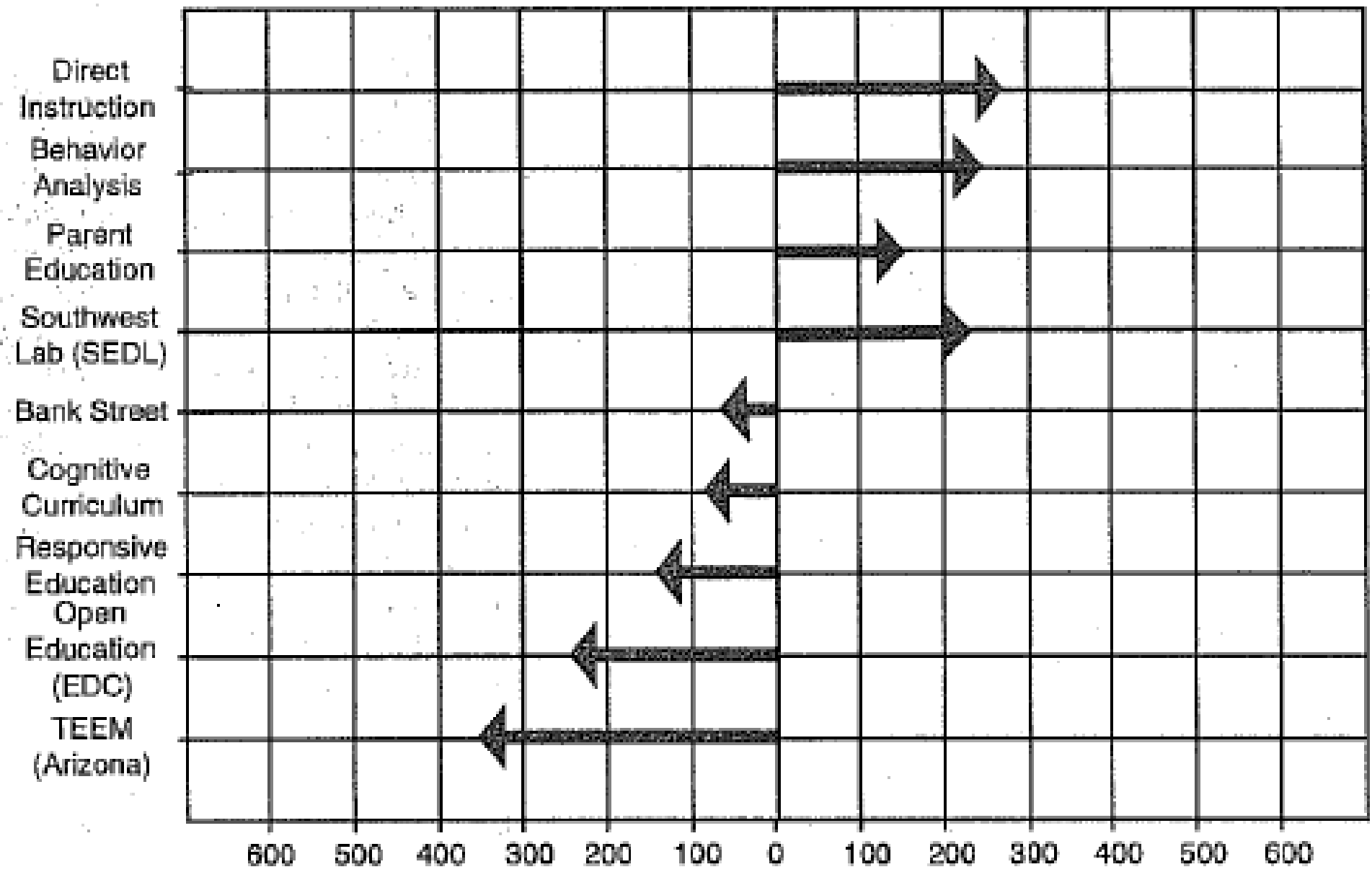

Figure 3

for affective measures (cooperation, self-esteem, intellectual achievement, responsibility scale)

“

“Mochten we al eens beginnen met het schooljaar te optimaliseren qua **curriculum** en **didactiek**, we zouden al een zomerschool aan tijd winnen.”

De rol van voorkennis

Essentiële rol van gestructureerde kennis

Samengevat: Een rijke kennisbasis in de lagere school (Wils & Surma, 2023)

- Brod, G. (2021). Toward an understanding of when prior knowledge helps or hinders learning. *npj Science of Learning*, 6(1), 24.
- Grissmer et al. (2023). A Kindergarten Lottery Evaluation of Core Knowledge Charter Schools: Should Building General Knowledge Have a Central Role in Educational and Social Science Research and Policy?
- Kim, J. et al. (2022). A longitudinal randomized trial of a sustained content literacy intervention from first to second grade: Transfer effects on students' reading comprehension. *Journal of Educational Psychology*.

Knowledge
for today's educators

HARVARD GRADUATE SCHOOL OF EDUCATION

SEARCH SUBSCRIBE LEARN MORE

RESEARCH STORIES

Building Background Knowledge in Science Improves Reading Comprehension

A new study finds promising results from a literacy program in elementary schools

BY: Elizabeth M. Ross POSTED: March 31, 2023

Knowledge Ignites Literacy and Learning

Knowledge about the world fuels a child's reading comprehension and critical thinking. We share stories from schools that use "knowledge-building" curricula from the earliest grades to inspiring effect.

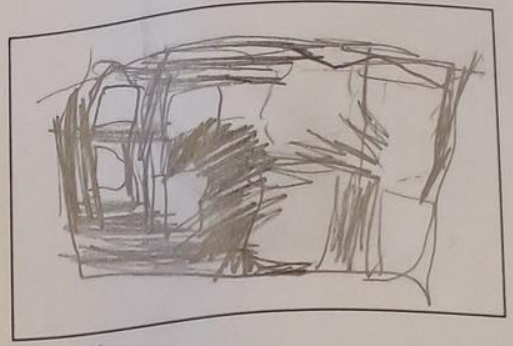
Knowledge matters campaign (USA)

Phoenix Pieter

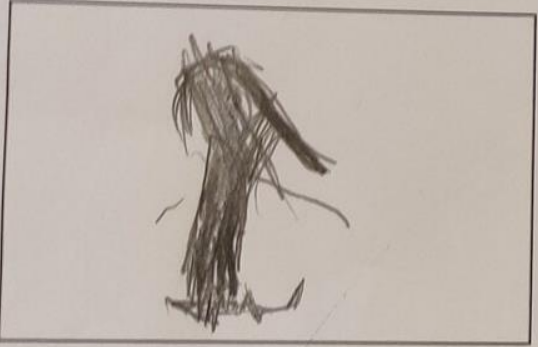
Aantekeningenblad Graven naar vroeger week 2

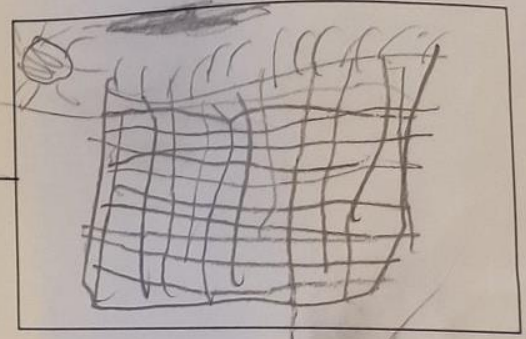
Wie is de baas van het Romeinse Rijk?

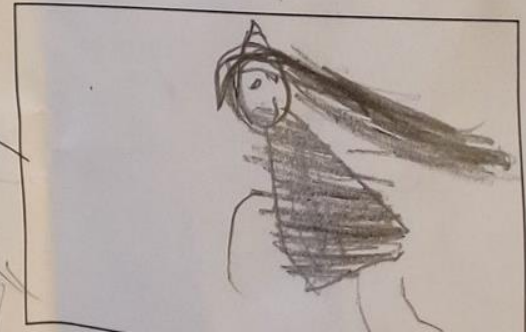
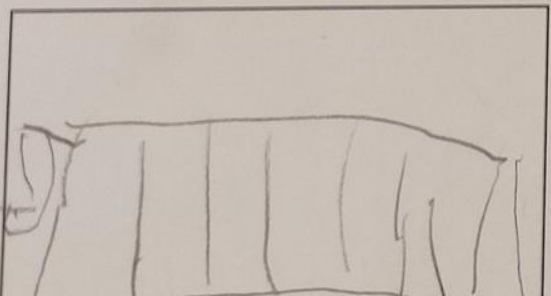
Hoe woonde een arme Romein?

Welke gebouwen zie/zag je in Rome?

Hoe woonde een rijke Romein?

Simone Biles

Nineteen year old Simone Biles is one of the best gymnasts who has ever lived. She has won more Olympic medals than any other American gymnast. While she now makes gymnastics look simple, her road to the top was anything but easy! Read her biography to find out more...

Simone Biles

Simone Arianne Biles is an American artistic gymnast. She won three gold medals at the 2016 Rio Olympic Games in the individual all-around, vault and floor events. Simone was part of the gold-medal-winning team dubbed the "Final Five" at the 2016 Games and also won a bronze medal in the balance-beam event.

Simone was born on the 14th March 1997 in Columbus, Ohio. She was the third of four children. However, her birth mother was unable to care for them due to drug and alcohol addiction, so the children were in and out of foster care from an early age. Her birth father was never present in his daughter's life, and eventually the children settled down with their mother's father.

Biles first tried gymnastics at 6 years of age, and began her professional career in 2011. But it wasn't until 2012 when she started to show improved success. This was partly due to increasing her training from 20 hours a week to 32 due to being home-schooled. Biles then spent all of her secondary education as a home-schooner and graduated in the summer of 2015.

Biles is a four-time World Champion and a five-time United States National Champion. She was a member of the gold-medal-winning American teams at the 2014, 2015 and 2018 World Gymnastics Championships. Having won a combined total of twenty-five Olympic and World Championship medals, Biles is the most decorated American gymnast and the third most decorated female gymnast in history.

With her win in the Rio Olympics of 2016, Biles became the sixth woman to win an individual all-around title at both the World Championships and the Olympic Games. Biles set an American record for the most gold medals in women's gymnastics at a single Olympic Games, with a total of four. Many observers consider her to be the greatest gymnast of all time.

Vanaf voorkennis

- De leerlingen weten wat een **stad** is.
- De leerlingen weten wat een **boer** is.
- De leerlingen weten wat **handel** is.
- De leerlingen weten wat een **probleem** is.
- De leerlingen weten wat een **oplossing** is.
- De leerlingen weten wat **hardlopen** is.
- De leerlingen weten wat **stoeien** is.
- De leerlingen weten wat **verspringen** is.
- De leerlingen weten wat een **wedstrijd** is.

Kennisdoelen

- De leerlingen weten hoe de **Grieken** leefden.
- De leerlingen weten hoe **democratie** werkte bij de Grieken.
- De leerlingen weten welke **sporten** er bij de Griekse **Olympische Spelen** horen.

Toepassingsdoelen

- De leerlingen kunnen een dag uit het leven van een Griek omschrijven.
- De leerlingen kunnen een tekening maken hoe Grieken wonen en leven.
- De leerlingen kunnen creatief weergeven welke sporten er gespeeld werden.
- De kinderen kunnen de belangrijkste kenmerken van een democratie benoemen.
- De kinderen kunnen een toneelspel spelen waarbij democratie naar voren komt.
- Kinderen kunnen de Olympische sporten uitspelen door zich te verplaatsen in een rol.
- De leerlingen kunnen omschrijven wat de Olympische spelen zijn.

Nederlands Kennis Curriculum

What Students Should Already Know

Students in Core Knowledge schools should be familiar with the following:

- what maps and globes represent and how they are used
- rivers, lakes, and mountains: what they are and how they are represented on maps and globes
- the locations of the Atlantic Ocean and Pacific Ocean
- the locations of the North Pole and South Pole
- the meaning of some basic terms of spatial orientation necessary for working with maps
- the names and relative locations of the seven continents

What Students Need to Learn

The Voyage of Columbus in 1492

- how Queen Isabella and King Ferdinand funded Columbus's voyage
- the *Niña*, *Pinta*, and *Santa Maria*
- why Columbus used the terms *Indies* and *Indians*
- why Europeans thought Columbus had found a new world

The Pilgrims

- why the Pilgrims founded a colony
- the *Mayflower* and Plymouth
- how the Thanksgiving Day celebration came about

Core knowledge curriculum

The Primary Knowledge Curriculum

		Autumn A	Autumn B	Spring A	Spring B	Summer A	Summer B
Year 1	History		Discovering History		Kings, Queens and Leaders		Parliament and Prime Ministers
	Geography	Spatial Sense		The UK		The Seven Continents	
	Art	Colour	Line	Architecture	Style in Art/ Narrative Art	Paintings of Children	Sculpture
	Science	The Human Body	Animals and their Needs	Seasons and weather	Taking Care of the Earth	Plants	Materials and Magnets
Year 2	History		The Romans in Britain		The Tudors		Powerful Voices
	Geography	Spatial Sense		The British Isles		Northern Europe	
	Art	Colour and Shape	Colour, Shape and Texture	Portraits and Self-Portraits	Landscape and Symmetry	History Painting	Murals and Tapestries
	Science	The Human Body	Living things and Their Environments	Electricity	Plants	Materials and Matter	Astronomy
Year 3	History	The Stone Age to the Iron Age	Ancient Egypt	The Anglo-Saxons, Scots and Vikings		Law and Power (1154-1272)	The Wars of the Roses
	Geography	Spatial Sense	Settlements	Rivers	UK Geography: The South West	Western Europe	Asia: India and China
	Art	Line	Still Life and Form	Art of Ancient Egypt	Anglo Saxon Art	Architecture	Modern Architecture
	Science	The Human Body	Cycles in Nature	Light	Plants	Rocks	Forces and Magnets
Year 4	History	Ancient Greece		Life in Ancient Rome	The Rise and Fall of Rome	The Stuarts	
	Geography	Spatial Sense	Mediterranean Europe	Eastern Europe	UK Geography: Northern Ireland	UK Geography: London and the South East	Asia- Japan
	Art	Light	Space	Design	Monuments of Ancient Rome	Monuments of the Byzantine Empire	Embroidery, Needlework and Weaving
	Science	The Human Body	Classification of Plants and Animals	Ecology	Sound	States of Matter and the Water Cycle	Electricity
Year 5	History	Baghdad AD900	The Early British Empire	The French Revolution	The Transatlantic Slave Trade	The Industrial Revolution	The Victorian Age
	Geography	Spatial Sense	Mountains	UK Geography: East Anglia, Midlands, Yorkshire, Humberside	Australia	New Zealand and the South Pacific	Local Study
	Art	Style in Art	Islamic Art and Architecture	Art from Western Africa	Chinese Painting and Ceramics	Print Making	Take One Picture – National Gallery Extended project
	Science	The Human Body	Materials	Living Things	Forces	Astronomy	Meteorology
Year 6	History	World War I	The Suffragettes	The Rise of Hitler and World War II	World War II and the Holocaust	The Cold War	The History of Human Rights
	Geography	Spatial Sense	British Geographical Issues	North American Geography	South American Geography	Africa	Globalisation
	Art	Art in the Italian Renaissance	Renaissance Architecture and Sculpture	Victorian Art and Architecture	William Morris	Impressionism and Post-Impressionism	Art in the 20 th Century – Modernism and Beyond
	Science	The Human Body	Classification of Living Things	Electricity	Light	Reproduction	Evolution

10. Magnetisme

Waarnemen bij een hoefijzer- en een staafmagneet : aantrekking en afstoting.
Polen.

Kompas : begrip, vervaardiging, gebruik.

11. De elektrische stroom loopt door de geleiders

Begrippen :

Elektriciteit, elektrische stroom, weerstand, geleider, geleidraad, schakelaar, smeltzekering(stop), namen van enkele elektrische toestellen, elektrische gloeilamp.
Bliksem, donder.

Waarnemingen en proeven

Met behulp van een zakbatterij, draden, geleiders en isolatoren, schakelaar en gloeilampje (speelgoed!) een elektrische stroomketen maken. Constateren dat de stroom onderbroken wordt als ergens een contact niet in orde is.

Constateren dat een batterij, na een tijd gebruikt te zijn, geleidelijk minder vermogen krijgt. Eenvoudig (zonder verklaring) doen constateren dat batterijen aan elkaar geschakeld kunnen worden.

De fietsdynamo als stroombron. – De centrale : opwekking van elektrische stroom.
Van centrale tot meterkast met zekeringen (stoppen), gloeilamp en stopcontact.

Veiligheidsmaatregelen

Zekeringen (stoppen), isolatie van draden, isolatoren. Waarschuwen voor de netspanning!

Een zekering of stop kunnen vervangen (herstellen). Een snoer aan een stekker kunnen bevestigen. Bliksemafleider. Voorzorgen bij onweer.

Occasioneel te behandelen begrippen

Begrippen als samendrukbaarheid en veerkracht, poreusheid, zwaartekracht, middelpuntvliedende kracht, stoomkracht, verbrandingsmotor... kunnen occasioneel ter sprake komen b.v. bij projecten.

Centrale Raad van het Katholiek Lager Onderwijs

LEERPLAN

VOOR DE LAGERE SCHOLEN

NATUURKENNIS

Uitgave 1970

Focus op generieke vaardigheden

Sinds '90: evolutie naar generieke competenties (kritisch denken, probleemoplossend denken, begrijpend lezen) in veel Westerse curricula (i.c., Future B-curricula,

“De leerling gebruikt efficiënte leesstrategieën bij het voortgezet lezen.”

“Collateral damage (a.k.a. lethal mutations?) of excessive reading comprehension strategy instruction” (Hirsch, 2016; Willingham, 2022)

Een vaardigheid suggereert

- dat het door te oefenen beter wordt.
- dat het losstaand te oefenen is.

Strategy	Number of studies	Evidence of effectiveness	Strategy description
<i>Strategies designed to encourage students to monitor their comprehension:</i>			
Comprehension monitoring	22	Yes	Readers are taught to become aware of when they do not understand, for example by formulating what exactly is causing them difficulty.
Listening actively	4	Research inconclusive	Students learn to think critically as they listen and to appreciate that listening involves understanding a message from the speaker.
<i>Strategies designed to encourage students to relate sentences to one another:</i>			
Graphic organizer	11	Yes	Students learn how to make graphic representations of texts, for example, story maps.
Question answering	17	Yes	After students read a text, the teacher poses questions that emphasize the information students should have obtained from the text.
Question generation	27	Yes	Students are taught to generate their own questions, to be posed during reading, that integrate large units of meaning.
Summarization	18	Yes	Students are taught techniques of summarizing, e.g., deleting redundant information and choosing a topic sentence for the main idea.
Mental imagery	7	Research inconclusive	Students are instructed to create a mental visual image based on the text.
Cooperative learning	10	Yes	Students enact comprehension strategies—for example, prediction and summarization—in small groups, rather than with the teacher.
Story structure	17	Yes	Students are taught the typical structure of a story and learn how to create a story map.
Multiple strategy instruction	38	Yes	Multiple strategies are taught, often summarization, prediction, question generation, and clarification of confusing words or passages.
<i>Strategies designed to encourage students to relate sentences to things they already know:</i>			
Prior knowledge	14	Research inconclusive	Students are encouraged to apply what they know from their own lives to the text, or to consider the theme of the text before reading it.
Vocabulary-Comprehension relationship	3	Research inconclusive	Students are encouraged to use background knowledge (as well as textual clues) to make educated guesses about the meaning of unfamiliar words.
<i>Other strategies:</i>			
Curriculum	8	Research inconclusive	Instruction is carried to the curriculum beyond reading. Thus, students might study story structure during reading time, apply the structure themselves during writing time, and look for story structure during social studies.
Mnemonic	2	Research inconclusive	Students are taught to associate a keyword with some aspect of the text to help memory for that aspect; it is designed for use with very unfamiliar texts.
Psycholinguistic	1	Research inconclusive	Students are taught language conventions that will help comprehension; for example, how to find the antecedent of a pronoun like “she.”
Teacher preparation	6	Research inconclusive	Teachers learn techniques by which to teach reading strategies.

Source: National Reading Panel (2000). Teaching children to read: An evidence-based assessment of the scientific research literature on reading and its implications for reading instruction. Washington, D.C.: National Institute of Child Health and Human Development.

Focus op generieke vaardigheden

“De leerling gebruikt efficiënte leesstrategieën bij het voortgezet lezen.”

De pad

In deze les ...

- lees ik hoe en waar de pad leeft.
- lees ik hoe je zorg draagt voor de pad.
- leer ik hoe ik antwoorden zoek in een tekst.

1 Lees de titel.

VOOR HET LEZEN

- Waarover gaat de tekst volgens jou? Waarom denk je dat?
- Wat weet je al over de pad?

2 Luister een eerste keer naar de tekst.

TIJDENS HET LUISTEREN

- Volg met je vinger of je leeslat.
- Omkring 1 tot 4 moeilijke woorden.

Waarom je graag de nieuwste smartphone wilt hebben

In deze les ...

- lees ik een tekst over waarom we tot een groep willen behoren.
- leer ik hoe en waarom ik me aanpas aan anderen.
- leer ik hoe ik de inhoud van een tekst verbind met mijn eigen leven.

1 Ik zou graag ...

VOOR HET LEZEN

- Teken in de linkerkolom:
 - iets wat je graag wilt voor je verjaardag;
 - iets wat je graag zou kopen met je zakgeld.
- Schrijf in de rechterkolom waarom je dat wilt.

Curriculum en kennis

De subtiele rol van voorkennis

Wat je weet bepaalt niet enkel wat je ziet, begrijpt of kan interesseren maar ook het tempo en de kwaliteit van toekomstig leren. Generieke skills zoals begrijpend lezen en kritisch denken zijn schier onmogelijk zonder deze brandstof.

Impact van curriculum: een helder, sequentieel, ambitieus en coherent opgebouwd curriculum met focus op de basis (taal, rekenen, wereldoriëntatie) heeft impact op

- Leerlingprestaties en de kansenkloof
- Kwaliteit schoolboeken
- Werkdruk leraren ifv differentiatie op basis van voorkennis
- Validiteit van (centrale) toetsing & onderwijsinspectie
- Curricula van de lerarenopleiding en professionalisering

“

“Mochten we al eens beginnen met het schooljaar te optimaliseren qua **curriculum** en **didactiek**, we zouden al een zomerschool aan tijd winnen.”

Meer realisme in opleiding & professionalisering

“De (sociaal-)constructivistische benadering sluit het sterkst aan bij de actuele visie op competentieontwikkellend leren”

Hoe ziet een constructivistische leeromgeving eruit?

Leraar	Is coach en begeleider Creëert authentieke contexten waarin lerenden zelf ervaringen kunnen opdoen
Leerlingen	Controleren en sturen eigen leerproces Is deel van de sociale context waarin hij leert
Leerdoelen	Ook bepaald door lerende (intrinsieke motivatie) Nastreven van hogere doelen
Leerinhoud	Onderwijswereld is de echte, complexe wereld Gestructureerd tot een krachtige leeromgeving
Werkvormen	Praktische activiteiten in authentieke omgeving Leren gebeurt in sociale context Werken vanuit een concreet probleem Discussie, rollenspel, projectonderwijs, groepswork
Didactische principes	Realiteitsprincipe Activiteitsprincipe Integratieprincipe Motivatieprincipe
Evaluatie	Procesevaluatie Peerevaluatie en zelfevaluatie

Niveau	Titel	Docent	Code
Krachtige leeromgeving Algemene didactiek			
BaO	Geef kleuters meer eigenaarschap tijdens langdurige thema's Ondernemingszin stimuleren, maak kleuters deelgenoot van hun leerproces	Art de Co	T22-226
BaO	Speels, muzisch en doordacht op weg naar schrijven a.d.h.v. de methode Krullenbol * Schrijffritmiek	Dorine Cleve	T22-253
NO	Creatief denken Wuk?! Out of the box?!	Frederik De Schepper	T22-148
BaO	Psychomotoriek, DE taal van het jonge kind De maturiteit van kinderen op een andere manier bekeken	Griet Vanhooren	T22-169
SO	Met de V van verstrooid Aandachtbevorderende didactiek	Ipse	T22-211
SO	De puber: een boot in woelig (school)water Over het lerende tienerbrein als kans en uitdaging	Ipse	T22-215
NO	Humor en improvisatie in de klas en op school De pedagogisch-didactische meerwaarde van humor	Ipse	T22-221
SO	Coaching? Ja, natuurlijk! Vragen en antwoorden over coaching en de leraar-coach	Jan Gilté	T22-042

Meer realisme in opleiding & professionalisering

1. Functionele gehelen

FG 1: de leraar als begeleider van leer- en ontwikkelingsprocessen

1.1 De leraar kan de beginsituatie van de lerende en de groep achterhalen.

1.2 De leraar kan zijn didactische handelen afstemmen op enerzijds de doelstellingen en anderzijds de leefwereld, de motivatie, de beginsituatie en de behoeften van de lerende(n) rekening houdend met de diversiteit van de groep.

1.3 De leraar kan doelstellingen kiezen en formuleren voor het onderwijsniveau in kwestie, rekening houdend met de beginsituatie van de lerende(n) en het gevalideerde doelenkader, leerplan

1.4 De leraar kan leer- en ontwikkelingskansen, leerervaringen of leerinhouden selecteren, structureren en vertalen in een samenhangend onderwijsaanbod en daarbij de horizontale en verticale samenhang vormgeven en bewaken. Meer specifiek voor de leraar lager onderwijs en kleuteronderwijs betekent dat: de leraar kan leerinhouden en leer- en ontwikkelingskansen structureren en vertalen in een samenhangend onderwijsaanbod. Daarbij kan hij de horizontale en verticale samenhang tussen leerinhouden en tussen leergebieden vormgeven en bewaken.

1.5 De leraar kan aangepaste werkvormen en groepeeringsvormen bepalen en gebruiken.

1.6 De leraar kan ontwikkelingsmaterialen en leermiddelen kiezen, gebruiken en aanpassen.

1.7 De leraar kan een krachtige leeromgeving creëren met aandacht voor de heterogeniteit van de groep.

1.8 De leraar kan observatie en evaluatie voorbereiden en uitvoeren met het oog op bijsturing en remediëring als onderdeel van het leerproces van een lerende(n) en kan die observatie- en evaluatiegegevens gebruiken om zijn eigen didactische handelen in vraag te stellen en bij te sturen waar nodig.

1.9 De leraar kan eraan meewerken inclusief onderwijs voor elke lerende te organiseren in het kader van het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de onderwijsinstelling.

1.10 De leraar kan ertoe bijdragen dat de lerende(n) gevoelig zijn voor taal en openstaan voor andere talen door aan taalsensibilisering te doen.

1.11 De leraar kan leer- en ontwikkelingsprocessen opzetten, zowel vanuit de inhouden van de leergebieden of vakgebieden van zijn expertise, als vanuit een leergebied- of vakoverschrijdende invalshoek.

“

**Curriculum en didactiek
optimaliseren?**

Optimaal pad voor hervorming

Aanpak in Verenigd Koninkrijk (naar Muijs, 2021), Portugal (Crato, 2020)

Wat staat ons te doen?

1. **Vroegere hoorzittingen** van 12.02.2020 (lerarenopleiding en professionalisering), 16.10.2020 (aanpakken voor effectief onderwijs), 12.03.2021 (herleving onderwijs post-covid).
2. **Curriculum**
 - Gedegen analyse van curriculaire beleid & evolutie inhoud gedurende de voorbije decennia
 - Investeren in 'kennis' over curriculum (o.a. expert bias, rol kennis)
 - Curriculum als proces zien van continue verbetering: primaire focus nu op ambitieuze, coherente, kennisrijke, gemeenschappelijke basis (rekenen, taal, wereldoriëntatie) in het basisonderwijs.
 - Hervorming curriculum basisonderwijs is belangrijkste hervorming van de komende tien jaar.
3. **Didactiek**
 - Analyse van frequent gehanteerde didactische aanpakken in basisonderwijs.
 - Infuus & stimuleren realistische best-evidence over leren & instructie via lerarenopleiding en –professionalisering.

Reflecties na PIRLS: over curriculum en didactiek.

Commissie Onderwijs – Tim Surma – 06-07-2023